

TOOPUNALIPU
EESTI NSV
AKADEEMILINE
BALLETI-

ORDENIGA
RIIKLIK
OOPERI- JA
TEATER

„ESTONIA“

Maskiball

Giuseppe Verdi ooper kolmes vaatuses, 6-es pildis

Libreto: A. Somma ja F. M. Piave

Dirigent — ENSV teen. kunstitegelane **Vallo Järvi**

Lavastaja — ENSV teen. kunstitegelane **Paul Mägi**

Lavakujundus ja kostüümid — **Eldor Rentor**

Liikumisjuht — **Senta Ots**

Koormeistrid — ENSV teen. kunstnik **Tiiu Targama, Ira Trilljärv**

Kontsertmeistrid: ENSV teen. kunstnik **Tekla Koha ja Raivo Kursk**

Osalised:

Rootsi kuningas Gustav III	ENSV rahvakunstnik Viktor Gurjev Hendrik Krumm
Krahv René Ankarström	NSVL rahvakunstnik Tiit Kuusik NSVL rahvakunstnik Georg Ots
Amelia, tema abikaasa	Eesti NSV teen. kunstnik Aino Külvand
Oskar, kuninga paaž	ENSV teen. kunstnik Veera Nelus Jelena Solovjova.
Krahv Ribbing } } vandenõulased	Teo Maiste
Krahv Horn } } vandenõulased	Ervin Kärvet August Sepp
Ulrike, ennustaja	Urve Tauts
Madrus	Ants Aasma
Riigi ülemkohtunik	Edgar Härmson Uno Kreen
Amelia teener	Enno Eesmaa Heino Otto

Stokholm, 15. ja 16. märts 1792.

Etendust juhib: **August Sepp**

ONO

SISU KOKKUVÕTE

I vaaatus.

1. pilt

Hommikune vastuvõtt Rootsi kuninga Gustav III lossis. Peaminister krahv René Ankarström ulatab paažile maskiballile kutsutute nimekirja. Vastuvõtul viibivad peale õukondlaste ja välissaadikute ka aadlikest ohvitserid — vandenõulased, eesotsas krahv Horni ja Ribbinguga, keda erutab käskjala poolt krahv René'le üleantav dokument. Ilmub kuningas, kes pärast allkirjade andmist välissaadikute volitustele saab paažilt ballile kutsutute nimekirja. Kuningat rõõmustab selles nimekirjas eriti üks nimi — Amelia.

Vastuvõtt on lõppenud. Audientsi saab René, kes kuninga ustava sõbrana teda hoiatab vandenõulaste eest. Saabub riigi ülemkohtunik, nõudes ennustaja Ulrike tuleriidale saatmist. Kuid paaž Oskar kaitseb Ulriket, paludes talle armu. Kuningas otsustab koos õukondlastega Ulriket külastada.

2. pilt

Ennustaja juures. Ulrike, ümbritsetud hulganisti naistest, manab salapäraseid vaime esile. Saabub kaluriks riietunud kuningas. Taas avaneb uks ja Ulriket palub tulevikku ennustada uljas madrus. Ulrike töötab noormehele rikkust ja ametikõrgendust. Kalur-kuningale meeldib madruse siiras ning julge esinemine ja ta pistab talle salaja tasku raharulli koos ülendamis käsuga. Hämmeldunud koosolijad juubeldavad nii kiiresti täitunud ennustuse puhul. Ootamatult koputatakse Ulrike salauksele. Koputajaks osutub Amelia teener, kes teatab oma käskijanna saabumisest. Kõik peale peitunud Gustavi väljuvad. Siseneb Amelia, kes palub Ulrikelt rohtu, mis aitaks teda vabaneda armastusest kuninga vastu. Ulrike, nähes, et Amelia soov on siiras, otsustab ta saata hukkamispaigale — Völlumäele, kus kasvav võlutaim võivad ravida igat südamepiina. Amelia lahkub, kuna ilmuvad maskeeritud õukondlased. Nemadki soovivad, et Ulrike neile tulevikku ennustaks. Ulrike ennustab Gustavile surma.

Kõiki haarab õudustunne, eriti hirmunud vandenõulased, kes arvad, et Ulrike nende salanõu teab. Küsimusele, kes on mõrvar, vastab Ulrike: see, kes esimesena kuningale käe ulatab. Sel silmapilgul tuleb René ja tervitab kuningat käepigistusega. Ulrike ennustus tundub kõigile täieliku mõttetusena — kuninga parim ja ustavaim sõber ei või iialgi ta mõrvariks saada. Nüüd valgub ruumi muudki rahvast. Võimsas hümnis kiidavad nad oma armastatud valitsejat. Rahva poolehoiu tõttu tunneb kuningas end kaitstuna igasuguse hädaohu eest.

II vaatus

3. pilt

Võllamägi. Amelia võtab oma julguse kokku ja püüab leida võlutaime, mis annaks jõudu vabaneda ohtlikust armastusest. Saabub kuningas, kes anub, et Amelia kiinnitaks talle oma armastust. Ootamatult ilmub aga Võllamäele René — hoiatama kuningat iga hetk saabuvate vandenõulaste eest.

Kuningas võtab Renélt vande, et ta looritatud daami, ilma teda kõnetamata ja näha püüdmata, linnani saadaks. René lubab seda. Kuningas pageb, sest juba ilmuvadki esimesed vandenõulased. Suures pettumuses, et kuningas pääses, tahavad vandenõulased näha, kes see salapärase looritatud daami on. René ähvardab lähenejaid mõõgaga. Amelia sööstab võitlejate vahele, loor langeb ja kõik tunnevad temas ära René abikaasa — Amelia. René kutsub Horni ja Ribbingu järgmiseks päevaks enda poole, Amelia aga saadab ta, nagu lubatud, linna. Kaugusest kostab lahkuvate vandenõulaste pilkenaeru.

III vaatus

4. pilt

René kabinet. Metsikus raevus süüdistab René Ameliat. Kuid peagi kasvab ta viha naise vastu ühtlasi kuninga vihkamiseks, kes teda, oma parimat sõpra, nii alatult on petnud. Ta otsustab kuningale — oma naise võrgutajale — kätte tasuda. Seepärast teatabki ta saabunud vandenõulastele Hornile ja Ribbingule oma otsusest vandenõuga liituda. Kuid kes kolmest kuninga tapab? Kõigil on oma kättemaksu huvides selleks ainuõigus. Valiku peab otsustama loos. Vaasi asetatakse kolm nime ja loosi tõmbama sunnib René oma abikaasat. Loos langeb Renéle. Saabub paaž Oskar, tuues ballikutsed. René otsustab kättemaksu täide viia ballil. Amelia aga, taibanud René ja vandenõulaste plaani, otsustab Ulrike kaudu kuningat hoiatada.

5. pilt

Kuninga tuba. Pärast rasket sisemist heitlust otsustab Gustav Amelia unustada. Ta kirjutab alla käsule, millega lähetab René koos abikaasaga nende sünnimaale. Ilmub Oskar, tuues kuningale kelleltki tundmatult naiselt kirja, milles hoiatatakse kuningat ballil ähvardava atentaadi eest. Kuid seal kohtaks Gustav veel viimast korda Ameliat... Kuningas otsustab ballile minna.

6. pilt

Maskiball. René püüab Oskarilt teada saada, millist maskikostüümi kuningas kannab. Paaž keeldub ütlema. Valega meelitab René talt välja saladuse. Ilmuvad Amelia ja Gustav. Amelia püüab kuningat teda varitsevas ohus veenda. Gustav teatab Ameliale oma otsusest temast jäädavalt lahkuda ja samas — viimasel jumalagajäätul — tababki kuningat René kuul. Menuett katkeb. René vangistatakse. Oma viimast jõudu kokku võttes teatab kuningas, et ta kõigile oma vaenlastele, ka Renéle, andestab. Ta vannub, et Amelia on süütu ja ulatab tõendina Renéle tema ja ta naise lähetuskirja. Kuningas sureb. Maskiball on lõppenud...

Hind 8 kop.